

I asylsager vil der normalt først kunne rettes henvendelse til anklagemyndigheden, når asylsagsbehandlingen er endeligt afsluttet. Der vil dog kunne rettes henvendelse på et tidligere tidspunkt, hvis der foreligger særlige grunde hertil, herunder navnlig hvis der er grund til at frygte, at den pågældende på ny vil begå alvorlig kriminalitet, eller hvis særdeles væsentlige hensyn til retshåndhævelsen taler for at sikre, at strafforfølgning gennemføres her i landet. Det vil i den forbindelse blive overvejet, om der er grundlag for at varetægtsfængsle den pågældende.

For så vidt angår spørgsmålet om, i hvilke sager der bør indgives anmeldelse af en forbrydelse begået i udlandet, må dette bl.a. bero på udlændingesagens udfald.

Afgøres udlændingesagen med, at den pågældende undtagelsesvis får opholdstilladelse i Danmark, selv om der er mistanke om, at den pågældende i udlandet har begået strafbart forhold, bør der i almindelighed indgives anmeldelse, hvis der er tale om grovere forbrydelser. I modsat fald vil det i disse tilfælde, hvor den pågældende skal forblive i Danmark, og hvor hjemlandet eller gerningsstedslandet derfor ikke umiddelbart vil kunne foretage strafforfølgning, kunne betyde, at forbrydelserne forbliver ustraffede.

Situationen er en anden, hvis udlændingesagen resulterer i, at udlændingen får afslag på opholdstilladelse, og udlændingen derfor skal forlade landet. I disse tilfælde bør udgangspunktet være, at udlændingen udrejses eller udsendes af landet, uden at der sker anmeldelse til anklagemyndigheden. Den pågældende udlænding vil herefter i givet fald kunne blive strafforfulgt i sit hjemland og/eller det land, hvori forbrydelsen er begået. Det må af mange grunde, herunder bevismæssige grunde, foretrækkes, at strafforfølgning sker på det sted, hvor forholdene er begået, og hvor den formodede gerningsmand eventuelt tillige er statsborger, fremfor at Danmark i en sådan situation, hvor den pågældende ikke skal forblive her, tiltager sig straffemyndighed i forhold til en forbrydelse helt uden tilknytning til Danmark.

Dette udgangspunkt om ikke-anmeldelse må dog fraviges, hvis der er tale om forbrydelser, hvor Danmark er konventionsmæssigt forpligtet til at foretage retsforfølgning. Foreligger der mistanke om sådanne forbrydelser, herunder f.eks. krigsforbrydelser efter Genève-konventionerne, skal der indgives anmeldelse til anklagemyndigheden. Dette gælder, uanset om det er praktisk muligt at effektuere en udsendelse af den pågældende udlænding, eller om tvangsmæssig udsendelse til hjemlandet ikke kan ske på grund af refoulementsforbudet i udlændingelovens § 31.

Anmeldelse bør også indgives, hvis væsentlige hensyn i øvrigt taler for at sikre, at strafforfølgning sker her i landet. Sådanne hensyn kan f.eks. foreligge, hvis forbrydelsen har rettet sig mod danske statsborgere i udlandet, eller hvis udsendelse af den pågældende udlænding ikke er praktisk mulig, og der er tale om alvorlige forbrydelser, som ikke vil blive strafforfulgt, hvis Danmark ikke tager opgaven på sig.

Det her anførte forudsætter, at der er hjemmel til at inddrage sådanne forhold under dansk straffemyndighed. Det skal endvidere fremhæves, at ud over dansk straffemyndighed vil en gennemførelse af en straffesag forudsætte, at der kan tilvejebringes det fornødne bevismæssige grundlag for en domfældelse.

Da der er tale om udlandshandlinger begået af udlændinge, vil andre lande kunne have interesse i at strafforfølge de pågældende forhold, herunder navnlig gerningsstedslandet. Det skal derfor fremhæves, at det forhold, at der indgives anmeldelse til anklagemyndigheden, ikke er ensbetydende med, at strafforfølgningen også rent faktisk gennemføres her i landet. I forbindelse med behandlingen af en sådan anmeldelse vil anklagemyndigheden således kunne vurdere, at sagen med fordel kan gennemføres i et andet land. Hvis dette er tilfældet, er den her skitserede anmeldelsesordning ikke til hinder for, at den pågældende udlænding f.eks. udleveres til strafforfølgning i gerningsstedslandet, såfremt den pågældende ikke derved risikerer dødsstraf, tortur eller anden forfølgelse. Det samme gælder, hvis der kan ske udlevering til en international straffedomstol, der måtte være etableret til pådømmelse af forbrydelser af den pågældende art.

Det er hensigten, at der i forbindelse med indsættelsen af den foreslåede bestemmelse i § 45 c vil blive udarbejdet retningslinjer for udlændingemyndighedernes indgivelse af anmeldelse til anklagemyndigheden. Disse retningslinjer vil blive udformet i overensstemmelse med det her anførte.

Uanset om der efter retningslinjerne indgives anmeldelse af udlændinge, der har fået afslag på opholdstilladelse, og uanset, om anklagemyndigheden herefter beslutter at indlede efterforskning, skal der fastsættes en udrejsesfrist i forbindelse med afslaget. Dermed sikres det, at den pågældende har pligt til at forlade landet, ligesom der sendes det signal, at den pågældende ikke har lovligt (processuelt) ophold her i landet. I nogle sager vil retsplejelovens regler om varetægtsfængsling kunne sikre fastholdelsen af den pågældende, mens efterforskningen pågår.

I øvrigt henvises for så vidt angår udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, til de foreslåede bestemmelse om meldepligt og